

**REGIMUL JURIDIC DISCRIMINATORIU ÎNTRE
DREPTURILE INCUPLAȚILOR TRIMIȘI ÎN JUDECATĂ LA
INSTANȚA DE FOND CA URMARE A ADMITERII PLÂNGERII
ÎMPOTRIVA SOLUȚIEI PROCURORULUI – REGLEMENTATĂ
DE DISPOZIȚIILE ART. 336, ART. 340 , ART.341 COD
PROCEDURĂ PENALĂ ȘI A INCUPLAȚILOR TRIMIȘI ÎN
JUDECATĂ ÎN PROCEDURA DE CAMERĂ PRELIMINARĂ PRIN
RECHIZITORIU – REGLEMENTATĂ DE DISPOZIȚIILE ART. 342
– ART. 348 COD PROCEDURĂ PENALĂ**

Adrian POPA

Ioana – Camelia BUCIU

***Title :** The discriminatory legal regime between the rights of defendants brought to trial before the court of substance following the admission of the complaint against the prosecutor's solutions – governed by the provisions of Article 336, Article 340, Article 341 criminal procedure code and the defendants brought to trial in the preliminary chamber procedure by indictment – governed by the provisions of Article 342 – Art.348 criminal procedure code*

***Abstract :** Defendants who have been brought directly to the substantive court in the complaint proceedings against the prosecutor's decision shall not benefit from the procedure of the preliminary ruling chamber, being deprived of this stage, as long as the court has not been seised by indictment which is the document of referral to the court pursuant to Article 329 of the Criminal Procedure Code. The preliminary chamber is the procedural moment at which the defendants are entitled to request the removal of illegally administered evidence, the deprivation of an appeal in the appeal proceedings against the complaint is an effective injury to the rights of the defence within the meaning of Article 24 (1) of the Constitution, there being virtually no double degree of jurisdiction, and the law does not provide the limits within which the judge will resolve the complaint against the prosecutor's solution.*

***Keywords :** defendants; preliminary room; complaint against the prosecutor's solution of non-prosecution; the rights of the defence; discriminatory legal regime*

Dispozițiilor art.341 alin.7 pct.2 lit. c CPP încalcă: art.21 alin.3 din privind dreptul la un proces echitabil, art.24 alin.1 privind dreptul la apărare, art.21 alin.1 și alin.2 privind liberul acces la justiție din Constituția României, existând un regim juridic discriminatoriu între drepturile inculpaților trimiși în judecată la instanța de fond ca urmare a admiterii plângerii împotriva soluțiilor procurorului – reglementată de art.336, art.340, art.341 CPP și a inculpaților trimiși în judecată în procedura de cameră preliminară prin rechizitoriu – reglementată de art.342 – art.348 CPP. Și care în mod concret și efectiv nu reprezintă garanția dreptului la un proces echitabil și nici a echității armelor. Practic, după admiterea plângerii împotriva soluțiilor procurorului – reglementată de art.336, art.340, art.341 CPP, inculpații sunt trimiși în judecată direct la instanța de fond unde nu mai pot beneficia de drepturile din cameră preliminară prevăzute de art.342 CPP respectiv verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

Potrivit Art. 341 Soluționarea plângerii de către judecătorul de cameră preliminară

(7) În cauzele în care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară:

2. verifică legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, exclude probele nelegal administrate ori, după caz, sancționează potrivit art. 280-282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii și:

c) admite plângerea, desființează soluția atacată și dispune începerea judecării cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală, când probele legal administrate sunt suficiente, trimițând dosarul spre repartizare aleatorie.

Motivele existenței regimului juridic discriminatoriu dintre cele două instituții juridice vizează următoarele aspecte :

1. Legea un indică în art.341 alin.7 pct.2 lit. c CPP care este actul de sesizare al instanței, respectiv plângerea împotriva soluției procurorului sau încheierea judecătorului care a soluționat plângerea. Practic, nu putem cere lămuriri cu privire la actul de sesizare câtă vreme textul de lege nu indică care anume este actul de sesizare al instanței, respectiv plângerea împotriva soluției procurorului de clasare sau încheierea instanței prin care s-a admis plângerea și s-a dispus trimiterea în judecată,

iar inculpații nici nu beneficiază de drepturile procesuale acordate în cameră preliminară întrucât nu au beneficiat de această procedură.

Potrivit Art.346 (3) CPP : „Judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet dacă: a) rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art. 345 alin. (3), **dacă neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecătii**. Acuzația fiind de natura imposibilității stabilirii obiectului și limitelor judecătii întrucât legea nu indică ***cui să cer să lămurească obiectul și limitele judecătii***, atâta vreme cât instanța nu este sesizată prin rechizitoriu și legea un prevede care este actul de sesizare al instanței.

Astfel, hotărârea de trimitere în judecată *în temeiul art.341 (7) pct.2 lit.c NCPP¹ atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecătii, modalitatea de săvârșire a faptei* pentru a se stabili în ce constă fapta trimisă în judecată astfel încât să prezinte garanțiile unei „acuzație în materie penală” înțeleasă în sensul Convenției CEDO și definite drept „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau absența unor „repercusiuni importante asupra situației (suspectului)” (a se vedea Hotărârea din 27 februarie 1980, pronunțată în Cauza Deweer împotriva Belgiei, paragraful 46; Hotărârea din 15 iulie 1982, pronunțată în Cauza Eckle împotriva Germaniei, paragraful 73.). Acuzație față de care exercitarea efectivă și reală a dreptului la apărare implică necesitatea stabilirii corecte a încadrării juridice a faptei².

¹ Art.341 (7) pct.2 lit.c NCPP prevede că în cauzele în care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară verifică legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, exclude probele nelegal administrate ori, după caz, sancționează, potrivit art.280-282 din același cod, actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii și admite plângerea, desființează soluția atacată și dispune începerea judecătii cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală, când probele legal administrate sunt suficiente, trimițând dosarul spre repartizare aleatorie

²Încheierea din martie 2017 a Tribunalului Timiș din dosar nr.2566/252/2015/a1 unde a fost admisă excepția de neconstituționalitate și sesizată Curtea Constituțională fiind înregistrat dosar. 1069/D/2016, excepția fiind respinsă prin decizia CCR nr.130/2017;

Astfel, plângerea împotriva soluției procurorului este soluționată de către judecătorul de cameră preliminară, dar nu potrivit procedurii de cameră preliminară din titlul 2, respectiv art.342 – art.348 din CPP, practic făcându-se confuzie între cele două instituții

De asemenea, este lipsită de efecte juridice decizia nr. 552 din 16 iulie 2015 a CCR ce reține în paragraful 21 că actul de sesizare al instanței îl reprezintă, prin excepție de la principiul separației funcțiilor judiciare, încheierea judecătorului de cameră preliminară de începere a judecării în situația art.341 alin.(7) pct.2 lit.c) din Codul de procedură penală, întrucât până la acest moment legea nu a fost modificată în acord cu decizia invocată în sensul dispozițiilor art.31 (3) din Legea nr.47/1992 și art.147 din Constituția României care prevăd că : „Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.”.

Or, vechea reglementare a instituției plângerii împotriva soluției procurorului, reglementată de art.278¹ alin.9 C.P.P. 1968 prevedea în mod expres că actul de sesizare al instanței îl constituie plângerea persoanei

În situația în care se reține că s-au sustras bani, încadrarea juridică a faptei este de delapidare, având funcția de casier. Iar în situația în care se reține că s-au sustras bunuri, încadrarea juridică a faptei este de furt întrucât inculpatul nu a avut funcția de gestionar, la dosarul cauzei am depus fișa postului reală, dovedind că cea avută în vedere de experți a fost falsificată prin contrafacerea datei de la care inculpatul ar fii îndeplinit funcția de gestionar. Astfel, față de dispozițiile art.215¹ Cod penal din 1969 (art.295 NCP) care rețin ca fiind delapidare : „însușirea, folosirea sau traficarea de către un funcționar public, în interesul său sau pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri pe care le gestionează sau le administrează”, nu am cui să cer lămuriri cu privire la modalitatea de săvârșire a faptei în sensul de a se lămurii dacă mi-am însușit bani sau bunuri. Iar potrivit art.208 Cod penal din 1969 (art.228 NCP) care rețin ca fiind delapide : „Luarea unui bun mobil din posesia sau detinența altuia, fără consimțământul acestuia, în scopul de a și-l însuși pe nedrept, se pedepsește cu închisoare de la unu la 12 ani”.

vătămate, precum și a altor persoane ale căror interese legitime sunt vătămate, în situația art.278¹ alin.8 lit. c CPP 1968. Atunci când judecătorul admite plângerea, prin încheiere, desființează rezoluția sau ordonanța atacată și, când probele existente la dosar sunt suficiente, reține cauza spre judecare, în complet legal constituit, dispozițiile privind judecata în primă instanță și căile de atac aplicându-se în mod corespunzător.

Situație care aduce atingere dreptului la apărare, în sensul art.24 din Constituție, neexistând echitatea armelor în sensul ca acuzația în materie penală să traseze în concret cadrul procesual al acuzării, față de care să pot stabili cadrul procesual al apărării.

2. Creează o situație discriminatorie față de inculpații trimiși în judecată prin rechizitoriu în temeiul art.329 CPP raportat la art.327 CPP și care beneficiază de procedura camerei preliminare potrivit art.342 CPP, întrucât inculpații trimiși în judecată în temeiul art.341 (7) pct.2 lit.c ca urmare a desființării soluției atacate nu beneficiază de procedura camerei preliminare.

Art.342: „Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, **după trimiterea în judecată**, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală”.

Iar potrivit art.344 alin.(1)-(2): „(1) După sesizarea instanței prin rechizitoriu, dosarul se repartizează aleatoriu judecătorului de cameră preliminară. (2) Copia certificată a rechizitoriului și, după caz, traducerea autorizată a acestuia se comunică inculpatului la locul de deținere ori, după caz, la adresa unde locuiește sau la adresa la care a solicitat comunicarea actelor de procedură, aducându-i-se totodată la cunoștință obiectul procedurii în camera preliminară, dreptul de a-și angaja un apărător și termenul în care, de la data comunicării, poate formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Termenul este stabilit de către judecătorul de cameră preliminară, în funcție de complexitatea și particularitățile cauzei, dar nu poate fi mai scurt de 20 de zile.”

Or, inculpații nu sunt trimiși în procedura camerei preliminare, nefiind trimiși în judecată prin emiterea rechizitoriului ca și act de sesizare al instanței, ci sunt trimiși direct în judecată la instanța de fond prin

hotărârea de infirmare a rezoluției procurorului. Situație în care sunt în imposibilitatea exercitării drepturilor din camera preliminară unde se verifică competența și legalitatea sesizării instanței, verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

Astfel, prin admiterea plângerii și infirmării rezoluției procurorului sunt trimiși în judecată la instanța de fond, fără a parcurge procedura de cameră preliminară unde procurorul este cel care sesizează instanța de judecată prin rechizitoriu care „constituie actul de sesizare al instanței de judecată” potrivit art.329 CPP și care „se limitează la fapta și persoana pentru care s-a efectuat urmărirea penală și cuprinde în mod corespunzător mențiunile prevăzute la art.286 alin.2, datele privitoare la fapta reținută în sarcina inculpatului și încadrarea juridică a acesteia, probele și mijloacele de probă, cheltuielile judiciare, mențiunile prevăzute la art.330 și 331, dispoziția de trimitere în judecată, precum și alte mențiuni necesare pentru soluționarea cauzei (...)”.

În consecință, inculpații sunt privați de o cale de atac prevăzută în camera preliminară față de faptul că motivele contestației în temeiul art.341 (9) CPP sunt limitate doar *la modul de soluționare a excepțiilor privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale*. Excepții pe care, nu le invocă în calitate de intimați câtă vreme rezoluția procurorului este favorabilă.

În consecință, față de soluția favorabilă a procurorului, în procedura contestației în temeiul art.341 (9) CPP, practic nu există interes să invoc excepții de nelegalitate a actelor de urmărire penală și a nelegalității administrării probelor.

Regimul discriminatoriu există atâta vreme cât obiectul procedurii de cameră preliminară, potrivit art.342 CPP *este și verificarea competenței și legalității sesizării instanței*, în plus față de *verificarea legalității probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală* (din procedura plângerii împotriva soluției procurorului), a căror soluționare pot să o atac cu contestației în cameră preliminară potrivit art.347 CPP.

Or, atâta vreme cât camera preliminară reprezintă momentul procesual la care sunt în drept să solicite înlăturarea probelor administrate nelegal, privarea de o cale de atac în procedura

conestației împotriva plângerii este o vătămarea efectivă a dreptului la apărare, în sensul art.24 (1) din Constituție, neexistând practic dublu grad de jurisdicție.

Situație în care îmi este îngădit și liberul acces la justiție, în sensul art.21 (1), (2) din Constituție, fiind în imposibilitate de a promova calea de atac vizând *excepțiile privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale*, în situația în care am fost trimisă în judecată în temeiul art.341 alin.7 pct.2 lit. c CPP, excepții pe care în calitate de intimat nu le-am putut invoca anterior neavând interes întrucât față de mine s-a pronunțat soluția de netrimitere în judecată. Or, nicio lege nu poate îngădi exercitarea căii de atac, și care este absolut firescă în procedura camerei preliminare, liberul acces la justiție fiindu-mi garantat prin Constituție³.

3. Legea nu prevede limitele în care judecătorul va soluționa plângerea împotriva soluției procurorului – reglementată de art.336, art.340, art.341 CPP, adică e limitat doar la motivele din plângere sau din oficiu poate analiza și alte acte ale dosarului de urmărire penală, situație în care nu pot să mă apăr întrucât apărarea care o fac se limitează la motivele plângerii stabilite expres de lege.

Situație în care :

- *fără a se pronunța pe motivele plângerii petentei*, față de care mi-am exercitat efectiv dreptul la apărare în condiții de contradictorialitate⁴,

- *instanța invocă din oficiu motive noi pe care nu le-a pus în discuția părților în condiții de contradictorialitate, întemeindu-și soluția în principal tocmai pe motivele petentei pe care a omis să se pronunțe*⁵. Situație în care mi-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, în sensul art.21 (3) din Constituție, neexistând o echitate a armelor, apărarea mea a vizat cadrul procesual cu care instanța a fost investită prin plângerea împotriva soluției procurorului, instanța prin deliberare a stabilit un cadru procesual nou în acuzare față de care sunt în imposibilitate să mă apăr întrucât pe de-o parte,

³ M. Constantinescu, A. Iorgovan, I. Muraru, E. S. Tănăsescu, Constituția României revizuită – comentarii și explicații – , Editura All Beck 2004, p.34.

⁴ Încheierea penală nr.450/04.07.2014 pronunțată de Judecătoria Lugoj, dosar nr.659/252/2014.

⁵ Încheierea penală din data de 13 ianuarie 2016 pronunțată de Judecătoria Lugoj în dosar nr.2566/252/2015.

nepunându-l în discuție din oficiu nu a existat o procedură contradictorie, iar pe de altă parte sunt limitat la motivele contestației împotriva plângerii prevăzute în mod expres în lege, respectiv în art.341 (9) CPP, doar *cu privire la modul de soluționare a excepțiilor privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale*.

4. Situația e mai gravă pentru intimați în procedura plângerii întrucât contestația trebuie motivată în termen de 3 zile, în caz contrar fiind inadmisibilă, potrivit art.341 (9) CPP, or în procedura de cameră preliminară contestația nu trebuie motivată potrivit art.347 CPP, termenul pentru promovarea căii de atac fiind tot de 3 zile de la comunicarea încheierii.

Și în această situație legea creează o situație discriminatorie și față de faptul că există imposibilitatea consultării dosarului înainte de a motiva contestația, situație echivalentă restrângerii dreptului la apărare și al liberului acces la justiție, atâta vreme cât termenul este excesiv de scurt.

Ca urmare a regimului juridic discreționar dintre cele două instituții juridice care vizează momentul sesizării instanței cu trimiterea în judecată, respectiv contestația împotriva soluției instanței privind plângerea împotriva soluției procurorului și procedura camerei preliminare, îmi este încălcat dreptul la apărare în sensul art.24 (1) din Constituție, respectiv art.341 alin.7 pct.2 lit. c CPP **nu cuprinde totalitatea drepturilor și regulilor procedurale care oferă posibilitatea exercitării dreptului la apărare împotriva acuzațiilor aduse, de a contesta învinuirile și de a dovedi nevinovăția**⁶, față de procedura de cameră preliminară unde:

- există dublu grad de jurisdicție pentru a înlătura probele obținute în mod nelegal prin invocarea excepțiilor privind nelegalitatea administrării probelor și efectuării actelor de urmărire;
- se verifică competența și legalitatea sesizării instanței;
- contestația împotriva încheierii pronunțate ca urmare a invocării excepțiilor nu este supusă obligativității motivării în termen de 3 zile de la comunicare;
- în situația în care instanța încalcă echitatea armelor pronunțându-se în afara cadrului procesual cu care a fost sesizată, în cadrul contestației din procedura plângerii împotriva soluției procurorului (în temeiul art.341 alin.7

⁶ M. Constantinescu, A. Iorgovan, I. Muraru, E. S. Tănăsescu, Constituția României revizuită – comentarii și explicații – , Editura All Beck 2004, p.45.

pct.2 lit. c CPP) sunt în imposibilitate de a-mi exercita efectiv calea de atac întrucât sunt limitată la motivele contestației privind *modul de soluționare a excepțiilor privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale* (în temeiul art.341 (9) CPP)

Or, inculpații nu beneficiază de procedura camerei preliminare, fiind privați de această etapă, atâta vreme cât instanța nu a fost sesizată prin rechizitoriu care este act de sesizare al instanței potrivit art.329 CPP, iar din procedura plângerii împotriva soluției procurorului de clasare sunt trimiși în judecată direct la instanța de fond.

Notes on the authors:

Adrian POPA, Ioana – Camelia BUCIU are lawyers in Timisoara, Romania.

Ioana – Camelia BUCIU is also teaching assistant at Tibiscus University, Timisoara.